

OBSAH

ÚVOD	11
1 PROFESIONÁLNA PRÍPRAVA PÔRODNÝCH BABÍC PRED ROKOM 1918	13
1.1 Začiatky inštitucionálnej prípravy pôrodných babíc	13
1.2 Vzdelávanie na Bratislavskej škole pre pôrodné asistentky	16
1.3 Vznik a činnosť ďalších škôl pre pôrodné asistentky	29
2 STAV PROFESIONÁLNEJ PRÍPRAVY PÔRODNÝCH BABÍC PO ROKU 1918	35
2.1 Reforma Ministerstva verejného zdravotníctva a telesnej výchovy k vzdelávaniu pôrodných babíc	35
2.2 Pripomienky k navrhovanej reforme vzdelávania pôrodných babíc na Slovensku	38
3 VZDELÁVANIE PÔRODNÝCH BABÍC V ROKOCH 1919 – 1926	43
3.1 Činnosť škôl pre pôrodné babice	43
3.2 Prijímanie žiačok z Čiech do škôl pre pôrodné babice na Slovensku	51
4 SOCIÁLNY STATUS PÔRODNÝCH BABÍC	55
4.1 Sociálna a ekonomická situácia pôrodných babíc	55
4.2 Pôsobenie pôrodných babíc v praxi	58
4.3 Konflikt záujmov v pôrodníckej praxi	62
5 REFORMA VZDELÁVANIA PÔRODNÝCH ASISTENTIEK V ROKU 1928	67
5.1 Zákon č. 200/1928 o pomocnej pôrodníckej praxi, o vzdelávaní a o výcviku pôrodných asistentiek	69
5.2 Opakovacie kurzy pre pôrodné asistentky	73

6 UČEBNICE A POMÔCKY PRE PÔRODNÉ ASISTENTKY	85
6.1 Prvé učebnice a pomôcky pre pôrodné babice	86
6.2 Ambrova učebnica pre pôrodné babice	90
6.3 Učebnice používané v opakovacích kurzoch pre pôrodné asistentky	94
7 STAVOVSKÁ ORGANIZÁCIA PÔRODNÝCH ASISTENTIEK	97
7.1 Vznik Ústrednej Jednoty pôrodných asistentiek a jej organizačná štruktúra	98
7.2 Činnosť Ústrednej Jednoty pôrodných asistentiek	103
7.3 Časopis Ústrednej Jednoty pôrodných asistentiek	107
7.4 Združenie pôrodných asistentiek, ošetrovateliek a ošetrovateľov na Slovensku a Podkarpatskej Rusi v Bratislave	112
8 ZAČIATKY PROFESIONALIZÁCIE OŠETROVATEĽIEK	115
8.1 Úloha Florence Nightingaleovej v profesionalizácii ošetrovateľstva	115
8.2 Vznik českej a nemeckej ošetrovateľskej školy v Prahe	122
9 STAV OŠETROVATEĽSKÉHO PERSONÁLU NA SLOVENSKU.....	125
9.1 Základný výskum ošetrovateľského personálu realizovaný MVZTV – snaha o úpravu pomerov ošetrovateľského personálu	125
9.2 Ošetrovateľský personál - štatistické dáta MVZTV z roku 1922	143
10 PRÍPRAVA OŠETROVATEĽSKÉHO PERSONÁLU NA SLOVENSKU	145
10.1 Založenie Ústavu Milana Rastislava Štefánika v Martine	145
10.1.1 Škola pre sociálno-zdravotnú starostlivosť	148
10.1.2 Škola pre civilné ošetrovateľky	154
10.2 Ošetrovateľská škola Kongregácie sestier sv. Kríža v Bratislave	156

10.3 Ošetrovateľská škola Kongregácie milosrdných sestier sv. Vincenta v Košiciach	159
10.4 Činnosť ošetrovateľských škôl.....	162
11 ĎALŠIE FORMY ODBORNEJ PRÍPRAVY OŠETROVATELIEK	171
11.1 Kurzy organizované Kongregáciou milosrdných sestier sv. Vincenta v Nitre	172
11.2 Kurzy zamerané na prípravu personálu pre ošetrovanie psychiatrických pacientov	174
11.3 Kurzy organizované ČSČK pre domáce ošetrovanie a dobrovoľnú službu v rodinách	176
11.4 Príprava dobrovoľných sestier pre zvláštnu službu	177
11.5 Námietky proti krátkodobým kurzom	181
12 ODBORNÁ ČINNOSŤ OŠETROVATELIEK	185
12.1 Pôsobnosť ošetrovateľiek a sociálno-zdravotných sestier	185
12.2 Praktická činnosť diplomovaných ošetrovateľiek v poradenskej starostlivosti	188
12.3 Zdravotná a ošetrovateľská služba v rodinách	198
12.4 Zdravotno-osvetová činnosť sestier	205
12.5 Konkrétne príklady pôsobnosti ošetrovateľiek (sestier) v praxi	208
13 STAVOVSKÁ ORGANIZÁCIA DIPLOMOVANÝCH SESTIER	217
13.1 Vznik Spolku diplomovaných sestier v ČSR	217
13.2 Zjazdy Spolku diplomovaných sestier	220
13.3 Aktivity Spolku diplomovaných sestier	226
ZÁVER	229
PRAMENE A LITERATÚRA	235
PRÍLOHA	250

TABLE OF CONTENTS

MIDWIVES AND NURSES IN SLOVAKIA BETWEEN 1918 AND 1938 (PROBES INTO ISSUE)

INTRODUCTION	11
1 PROFESSIONAL PREPARATION OF MIDWIVES BEFORE 1918	13
1.1 The beginnings of institutional preparation of midwives	13
1.2 Education for midwives at the school of Bratislava	16
1.3 Creation and activity of other schools for midwives	29
2 STATE OF PROFESSIONAL PREPARATION OF MIDWIVES AFTER 1918	35
2.1 The reform of the Ministry of public health and physical education related to education of midwives	35
2.2 Comments on proposed reform of education of midwives in Slovakia	38
3 EDUCATION OF MIDWIVES BETWEEN 1919 AND 1926	43
3.1 Activity of schools for midwives	43
3.2 Recruitment of schoolgirls from Czech Republic to schools for midwives in Slovakia	51
4 SOCIAL STATUS OF MIDWIVES	55
4.1 Social and economic situation of midwives	55
4.2 Operating of midwives in practice	58
4.3 Conflict of interests in obstetrical practice	62
5 REFORM OF EDUCATION OF MIDWIVES IN 1928.....	67
5.1 Act no. 200/1928 on auxiliary obstetrical practice, education and training of midwives.....	69
5.2 Refresher courses for midwives.....	73

6 TEXTBOOKS AND AIDS FOR MIDWIVES	85
6.1 First textbooks and aids for midwives	86
6.2 Ambro's textbook for midwives	90
6.3 Textbooks used in refresher courses for midwives	94
7 PROFESSIONAL ORGANISATION OF MIDWIVES	97
7.1 Creation of Central Union of midwives (Ústredná Jednota pôrodných asistentiek) and its organisational structure	98
7.2 Activity of Central Union of midwives	103
7.3 Magazine of Central Union of midwives	107
7.4 Association of midwives, nurses and male nurses in Slovakia and Subcarpathian Ruthenia in Bratislava	112
8 THE BEGGININGS OF PROFESSIONALISATION OF NURSES.....	115
8.1 The role of Florence Nightingale in professionalisation of nursing.....	115
8.2 Creation of Czech and German nursing school in Prague	123
9 STATE OF NURSING PERSONNEL IN SLOVAKIA	125
9.1 Basic research of nursing personnel carried out by Ministry of public health and physical education – aspiration to modify situation of nursing personnel	125
9.2 Nursing personnel - statistical data of Ministry of public health and physical education from 1922	143
10 PREPARATION OF NURSING PERSONNEL IN SLOVAKIA	145
10.1 Foundation of Institute of Milan Rastislav Štefánik in Martin	145
10.1.1 School for health and social care	148
10.1.2 School for civil nurses	154
10.2 Nursing school of Congregation of sisters of St. Cross (Kongregácia sestier sv. Kríža) in Bratislava	156
10.3 Nursing school of Congregation of sisters of mercy of St. Vincent (Kongregácia milosrdných sestier sv. Vincenta) in Košice	159
10.4 Activity of nursing schools	162

11 OTHER FORMS OF PROFESSIONAL PREPARATION OF NURSES	171
11.1 Courses organised by Congregation of sisters of mercy of St. Vincent (Kongregácia milosrdných sestier sv. Vincenta) in Nitra.....	172
11.2 Courses focusing on preparation of personnel for nursing of psychiatric patients	174
11.3 Courses organised by ČSČK for domiciliary care and voluntary service in families.....	176
11.4 Preparation of voluntary nursing sisters for special service.....	177
11.5 Objections against short-term courses	181
12 PROFESSIONAL ACTIVITY OF NURSES	185
12.1 Sphere of action of nurses and social and health nursing sisters	185
12.2 Practical activity of graduated nurses in consulting care	188
12.3 Health and nursing service in families	198
12.4 Health and education activity of sisters	205
12.5 Concrete examples of sphere of action of nurses (sisters) in practice	208
13 PROFESSIONAL ORGANISATION OF GRADUATED NURSING SISTERS	217
13.1 Foundation of the Association of graduated sisters (Spolok diplomovaných sestier) in ČSR	217
13.2 Congresses of the Association of graduated sisters.....	220
13.3 Activities of the Association of graduated sisters.....	226
CONCLUSION	229
RESOURCES AND LITERATURE	235
ATTACHMENT	250